

Barn- och utbildningsnämnd

Verksamhetsområde

Barn- och utbildningsnämndens ansvarsområden är förskola, pedagogisk omsorg, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kulturskola, elevhälsa och central skoladministration.

Viktiga beslut och händelser under året

Lokalfrågorna fortsätter att vara i fokus och byggnationen av Junkaremålsskolan F-6 är i full gång och fortskrider enligt plan. Inredningsfrågor är i fokus och sker i samarbete med inredningsarkitekt. I slutet av maj var det dags för ”första spadtaget” för Granelundsskolan med inbjudna gäster och ett antal elever från skolor i Tranås tätort som deltog i de första spadtagen. Granelundsskolan kommer att tas i bruk till höstterminsstart 2025. En förstudie har gjorts för Hubbarpsskolan och två alternativ kommer att presenteras för nämnden i juni: renovering eller nybyggnation.

Det andra kvartalet inom förskolan präglas av en hög inskrivning av barn, närmare 1000 bar, och en högre närvaro. En ny förskola kommer att ersätta Kungsparkens förskola och rivning av de gamla lokalerna pågår. Det kommer att vara en enplansbyggnad som beräknas vara klar i slutet av 2024.

Under innevarande läsår (23/24) fortsätter det nya systematiska kvalitetsarbetet, med tre årliga uppföljningsområden. Nämnden har under första kvartalet fått delrapport två *Samverkan, inflytande och delaktighet* och läsåret kommer att avslutas med uppföljning av *Normer och värden*.

Förvaltningen fortsätter också arbetet med utformningen av framtidens gymnasieskola. Intentionen i lagen är att planering och dimensionering av gymnasieskolan måste förbättras och i stället för att konkurrera med varandra så behöver gymnasieskolor samarbeta. Lagen, som träder i kraft den 1 juli 2023 och ska gälla från 2025, innebär att Tranås måste ha minst två andra samverkanskommuner för att bilda samverkansområden. Arbetet har pågått under en lång tid men befinner sig i olika faser. Vid ett flertal tillfällen under våren har förvaltningschef, gymnasiechef, Barn- och utbildningsnämndens ordförande, KSO samt kommundirektör besökt våra grannkommuner i syfte att skapa framtida samverkan.

Målsättning för verksamhetens kvalitet

Utbildning av hög kvalitet bidrar till enskilda individers utveckling men också att till att stärka kommunens konkurrenskraft och ge förutsättningar för att skapa utveckling och välutbildad arbetskraft. Tranås kommun behöver arbeta med att höja andelen individer med eftergymnasiala studier och därmed höja utbildningsnivån. Detta förutsätter god kvalitet inom förskola och grundskola som i sin tur ger behörighet till gymnasium och senare eftergymnasiala studier.

Ett led i den höjda kvaliteten är att kunna erbjuda grundskolor med likvärdig utbildning i ändamålsenliga och permanenta lokaler. Likvärdigheten innebär också en likvärdig utbildning både mellan skolor och även mellan klasser på samma enhet. Det handlar också om att kunna bibehålla en hög kvalitet inom förskolan.

Det systematiska kvalitetsarbetet ligger till grund för det fortsatta arbetet med verksamhetens kvalitet. Den årliga strukturen bygger på tre uppföljningsområden, med utgångspunkt från styrdokument som skollagen och läroplaner.

Regeringen har givit skolmyndigheterna i uppdrag att ta fram ett nationellt kvalitetssystem för hela skolväsendet med förslag till nationella målsättningar, delmål och indikatorer för att utveckla framgångsfaktorer för effektiv skolutveckling. Flera nya kontor ska inrättas i landet för att åstadkomma större spridning och regional närvaro när det gäller skolmyndigheter. Detta kommer på längre sikt stödja verksamhetens kvalitetsutveckling.

Nämnd/bolagsmål och nämnd/bolagsindikationer

- Ekonomisk kontroll och kostnadseffektiv verksamhet
- Höjd utbildningsnivå genom ökat antal elever med behörighet till yrkesprogram på gymnasiet
- Ökat antal elever med behörighet till studieförberedande program på gymnasiet.
- Ökat antal elever med gymnasieexamen inom fyra år, samt ökat antal invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning

Förvaltningens styrning mot inriktning mot tillväxt

Barn- och utbildningsförvaltningen ska leverera en förskola av hög kvalitet där barn får de förkunskaper och språkkunskaper som krävs för att kunna tillgodogöra sig undervisning i de tidigare åldrarna. Studier visar att fullföljd gymnasieutbildning ger större och bättre möjligheter till egen försörjning genom arbete och vidare studier. Förvaltningens uppdrag är att få fler elever som lämnar grundskolan med behörighet till gymnasieskola. Detta ger i sin tur fler elever som lämnar gymnasieskolan med examen och med möjlighet till arbete och/eller vidare studier.

Driftsresultat

Prognosen för maj visar totalt sett ett underskott på 1 mkr.

Förskola och pedagogisk omsorg

Förskola och pedagogisk omsorg prognosticerar för ett underskott på 1,9 mkr.

Anledningen är att förskolorna har ökat sin bemanning för att möta det ökade behovet av barnomsorg. Antalet inskrivna barn är för tillfället högre än på flera år och i princip är alla förskolor fulla.

För att minska underskottet måste förskolorna planera för att minska bemanningen till hösten då barnantalet går ner. I augusti försvinner en årskull som börjar i förskoleklass. Inskolningar av nya barn görs successivt under hösten.

Grundskola och fritidshem

Prognosen för grundskola och fritidshem visar en budget i balans.

Grundskolorna prognosticerar ett överskott medan grundsärskola, särskilda undervisningsgrupper och fritidshemmen beräknas gå med underskott.

Kostnaden för skolskjuts beräknas bli högre än budgeterat. Detta beror på fortsatt höga dieselpriiser. En indexjustering har gjorts vid årsskiftet som ökat kostnaderna ytterligare.

Gymnasiet

Verksamheten för gymnasie- och gymnasiesärskola beräknas gå med ett överskott på 0,3 mkr

Personalkostnaderna beräknas bli lägre än budgeterat pga. vakanser och långtidssjukskrivningar. Kostnader för interkommunal ersättning, skolmåltider samt elevresor/färdbevis beräknas å andra sidan bli högre än budgeterat.

Investeringar

Investeringsbudget för 2023 uppgår till 12,0 mkr. Till största delen är investeringarna IT-relaterade och består bl.a. av elevdatorer, personaldatorer, IT-utrustning och nätverk i lokaler. I övrigt kan nämnas maskinutrustning till gymnasiet samt skolmöbler till grundskolan.

Personal

Barn- och utbildningsförvaltningen i Tranås ser liksom många andra kommuner att behovet av behöriga och legitimerade lärare är fortsatt stort och bedöms öka framöver. Det beror framför allt på att antalet barn och unga ökar i snabbare takt än antalet nyexaminerade lärare och en förhållandevis hög andel medarbetare över 60 år, vilket innebär att antalet pensionsavgångar de närmaste åren är relativt stort.

Förvaltningen gör uppföljningar av den kompetensförsörjningsplan som arbetats fram tillsammans med lärarfacken (HÖK-21). Möjligheter till kompetensutveckling tillsammans med Linköpings universitet och Högskolan för kommunikation och lärande i Jönköping är ett utvecklingsområde vilket kan ske t.ex. genom arbetsintegrerad utbildning och utlokaliserad utbildning i vårt närområde. Ett samarbetsavtal finns också med Linköpings universitet, vilket innebär att Tranås kommun har flera övningsskolor där studenter genomför verksamhetsförlagd utbildning. Praktik på Tranås skolor ger ökade rekryteringsmöjligheter efter avslutad utbildning. En förhoppning finns också om att nya moderna skollokaler ska bidra till ökad attraktivitet när ny personal sökes.

Ett genomsnitt av den totala sjukfrånvaron under de senaste tre åren visar på en högre korttidsfrånvaro inom förskolan än inom grundskolan och gymnasiet. Omvänt gäller för långtidsfrånvaro där gymnasiet har något högre andel personal med långtidsfrånvaro. Arbete med att analysera sjukfrånvaron och hitta åtgärder pågår. Under årets första månader har det periodvis varit svårt att hitta vikarier vid frånvaro (sjukfrånvaro och vård av barn), särskilt inom förskolan.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Målet med det systematiska kvalitetsarbetet är att stärka analys- och uppföljningsarbetet på alla nivåer inom förvaltningen. Detta arbete, tillsammans med utvecklingslärarnas arbete, hoppas förvaltningen ska leda till förbättrad kvalitet och ökad medvetenhet på alla nivåer om vilka förbättringar som behöver göras för ökad måluppfyllelse. Förvaltningen har nyligen rekryterat en kvalitetssamordnare som tillträder sin tjänst under hösten. Detta leder till ökade möjligheter att fokusera på stöd och uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet.

Framtida utmaningar

Oro i vår omvärld skapar osäkerhet kring dimensionering av verksamheter och utmaningar kring integration är stora.

Skolverkets lärarprognos visar att det kommer att vara fortsatt brist på behöriga lärare och förskollärare fram till 2035 och ca 12 000 nyutexaminerade lärare och förskollärare väntas saknas år 2035. Till viss del beror behovet på att visstidsanställda utan utbildning behöver ersättas av nyexaminerade lärare och förskollärare. Ett stort antal lärare behöver rekryteras för att ersätta lärare som går i pension, främst förskollärare, lärare grundskolan åk 7-9 och yrkeslärare på gymnasiet. Behovet av lärare är så stort att det inte enbart räcker med att utbilda fler unga studenter. För att klara behovet behövs många åtgärder som t.ex. vidareutbildning av

obehöriga lärare och att fånga upp personer med annan grundutbildning, andra yrkesgrupper som kompletterar lärarna.

Utbildning av hög kvalitet bidrar till enskilda individers utveckling, möjlighet till egen försörjning men också till att stärka kommunens konkurrenskraft och ge förutsättningar för fortsatt utveckling. För att höja andelen individer med eftergymnasiala studier och bidra till höjd utbildningsnivå krävs god kvalitet inom förskola och grundskola som i sin tur ger behörighet till gymnasium och eftergymnasiala studier. Gymnasieutredningen rymmer både möjligheter och hot kopplat till dimensionering av gymnasieskolan och förväntningar på samverkan mellan kommuner.